หนี้สิน	รายการที่เป็นตัวเงิน	รายการที่มิใช่เป็นตัวเงิน
ประกันราคาในอนาคต		
เครดิตภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	x	
(จำนวนเงินสดที่เกี่ยวข้องมักไม่เปลี่ยนแปลงมากนักจากการเปลี่ยนแปลงในราคาเฉพาะอย่าง)		
เครดิตภาษีการลงทุน		x
(ถือว่าเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ที่ไม่ใช่รายการที่เป็นตัวเงิน)		
สำรองกรมธรรม์ประกันชีวิต	x	
(ส่วนของมูลค่ากรมธรรม์ซึ่งถือว่าเป็นหนี้สิน)		
สำรองเผื่อขาดทุนจากการประกันทรัพย์สินและอุบัติเหตุ	x	
เบี้ยประกันทรัพย์สินและอุบัติเหตุรับล่วงหน้า		x
(ถือว่าไม่ใช่รายการที่เป็นเงินเนื่องจากเป็นภาระผูกพันแก่กิจการในอันที่จะจัดหาสิ่งชดเชยตามกรมธรรม์)		
(จำนวนเงินที่จะต้องจ่ายอาจเปลี่ยนแปลงมากถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงในราคาเฉพาะอย่าง)		
เงินฝากของลูกค้าของสถาบันการเงิน	x	

การใช้ดัชนีราคา

การเกิดขึ้นของรายการค้าเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ

การเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว และการเกิดขึ้นสม่ำเสมอ

การใช้ดัชนีราคาตามรายการที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวให้ใช้ค่าดัชนี ณ วันที่เกิดรายการขึ้น เช่น ซื้อเครื่องพิมพ์ดีด เมื่อ 10 เมษายน 2537 ก็ใช้ค่าของ ดัชนี ณ เดือนเมษายน ต่อมาซื้อโต๊ะทำงานอีกในวันที่ 2 ตุลาคม 2537 ก็ให้ใช้ค่าของดัชนี ณ เดือนตุลาคม

ดัชนีราคาตามรายการที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอกล่าวคือเป็นรายการที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนบ่อยครั้งในเดือนหนึ่ง ไตรมาสหนึ่งหรือปีหนึ่งให้ใช้ค่าดัชนีราคาถัวเฉลี่ยของเดือนนั้นไตรมาสนั้นหรือปีนั้น

ตัวอย่าง

บริษัท รามคำแหง จำกัด

งบดุลเปรียบเทียบ

	31 ธ.ค. 2537	31 ธ.ค. 2536
สินทรัพย์		
เงินสด	136,000	36,000
ลูกหนี้สุทธิ	33,000	24,000
สินค้าคงเหลือ (เข้าก่อน-ออกก่อน)	25,000	20,000
เงินลงทุนในหุ้นสามัญ	12,500	25,000
อาคาร	100,000	100,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม-อาคาร	(25,000)	(20,000)
อุปกรณ์สำนักงาน	60,000	-
ค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน	(3,000)	-
รวมสินทรัพย์	338,500	185,000
หนี้สิน		
เจ้าหนี้	45,000	40,000
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย	11,550	-
ตั๋วเงินจ่าย (12%)	60,000	-
ส่วนของผู้ถือหุ้น		
ทุน-หุ้นสามัญ	160,000	100,000
กำไรสะสม	61,950	45,000
	338,500	185,000

บริษัท รามคำแหง จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2537

ขาย	144,000	
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	2,500	
รวมรายได้		146,500
ต้นทุนขาย	80,000	
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (รวมดอกเบี้ยจ่าย)	20,000	
ค่าเสื่อมราคา - อาคาร	5,000	
ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์สำนักงาน	3,000	
ภาษีเงินได้	11,550	
รวมค่าใช้จ่าย		119,550
กำไรสุทธิ		26,950

ต้นทุนขาย (เข้าก่อน - ออกก่อน)	
สินค้าคงเหลือต้นงวด	20,000
บวก ซื้อสุทธิ	85,000
ต้นทุนสินค้าที่มีเพื่อขาย	105,000
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด	25,000
ต้นทุนขาย	80,000

รายละเอียดเพิ่มเติม

1. การขายสินค้าเป็นการขายสินค้าด้วยเงินเชื่อทั้งหมด และเกิดขึ้นสม่ำเสมอตลอดปี
2. การซื้อสินค้าเป็นการซื้อสินค้าด้วยเงินเชื่อทั้งหมดและเกิดขึ้นสม่ำเสมอตลอดปี
3. ซื้ออาคารเมื่อ 1 ม.ค. 2533 คิดค่าเสื่อมราคา 5% ต่อปี ไม่มีราคาซาก
4. ซื้อเงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท สุโขทัย จำกัด จำนวน 25,000 บาท เมื่อ 31 มี.ค.2534 และได้ขายเงินลงทุนนี้ไปครึ่งหนึ่ง เมื่อ 30 ธ.ค. 2537 ในราคา 15,000 บาท
5. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (รวมดอกเบี้ยจ่าย) ได้เกิดขึ้นสม่ำเสมอตลอดปี

6. รับชำระหนี้จากลูกหนี้จำนวน 135,000 บาท เกิดขึ้นสม่ำเสมอตลอดปี
7. จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้จำนวน 80,000 บาท สม่ำเสมอตลอดปี
8. ประกาศจ่ายเงินปันผลครึ่งปี เมื่อ 30 มิ.ย. 2537 และจ่ายเงินปันผล เมื่อ 1 ส.ค. 2537 จำนวน 10,000 บาท
9. ซื้ออุปกรณ์สำนักงานเมื่อ 1 ก.ค. 2537 จำนวน 60,000 บาท ค่าเสื่อมราคา 10% ต่อปี ไม่มีราคาซาก
10. ออกตั๋วเงินจ่ายเมื่อ 1 ม.ค. 2537 จำนวน 50,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี จ่ายดอกเบี้ย ทุกไตรมาส
11. ออกจำหน่ายหุ้นสามัญเมื่อ 1 ม.ค. 2533 จำนวน 100,000 บาท และ ออกจำหน่ายหุ้นสามัญเพิ่มเติมเมื่อ 30 ก.ย. 2537 จำนวน 60,000 บาท
12. ภาษีเงินได้ 30% ของกำไรสุทธิ
13. สินค้าคงเหลือปลายงวด 31ธค. 2537 ตามวิธีเข้าก่อน-ออกก่อน จำนวน 25,000 บาท
14. กำไรสะสม 31 ธ.ค. 2536 หลังปรับปรุงด้วยราคาเท่ากับ 47,180 บาท
15. ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป

	33	34	35	36	37
1 ม.ค.	127	135	141	144	147
31 มี.ค.	129	138	143	145	149
30 มิ.ย.	131	139	143	145	151
30 ก.ย.	133	140	144	146	154
31 ธ.ค.	135	141	144	147	159
ถัวเฉลี่ยปี	131	139	143	145	152
ถัวเฉลี่ยไตรมาสที่ 1	128	136	142	144	148
2	130	138	143	145	150
3	132	139	144	146	153
4	134	141	144	146	157

บริษัท รามคำแหง จำกัด

งบดุล HC / CD

วันที่ 31 ธันวาคม 2537

	HC	ปรับราคา	HC / CD
สินทรัพย์			
เงินสด	136,000	M	136,000
ลูกหนี้สุทธิ	33,000	M	33,000
สินค้าคงเหลือ	25,000	159 / 157	25,318
เงินลงทุนในหุ้นสามัญ	12,500	159 / 138	14,402
อาคาร	100,000	159 / 127	125,197
ค่าเสื่อมราคาสะสม	(25,000)	159 / 127	(31,299)
อุปกรณ์สำนักงาน	60,000	159 / 151	63,179
ค่าเสื่อมราคาสะสม	(3,000)	159 / 151	(3,159)
รวมสินทรัพย์	338,500		362,638
หนี้สิน			
เจ้าหนี้	45,000	M	45,000
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย	11,550	M	11,550
ตั๋วเงินจ่าย	60,000	M	60,000
รวมหนี้สิน	116,550		116,550
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุน - หุ้นสามัญ	160,000	(1)	187,145
กำไรสะสม	61,950	ผลต่างหรือ (2)	58,943
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	221,950		246,088
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	338,500		362,638

M = MONETARY = รายการที่เป็นตัวเงิน

(1) ทุนหุ้นสามัญ

ออกจำหน่าย	1 ม.ค. 33	100,000	159 / 127	125,197
	30 ก.ย. 37	60,000	159 / 154	61,948
				187,145

(2) 362,638 - 116,550 - 187,145 = 58,943

บริษัท รามคำแหง จำกัด

งบกำไรขาดทุน HC / CD

สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2537

	HC	ปรับราคา	HC / CD
ขาย	144,000	159 / 152	150,632
กำไรจากการจำหน่ายเงินทุน	2,500	(3)	598
รวมรายได้	146,500		151,230
ต้นทุนขาย	80,000	(4)	85,377
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	20,000	159 / 152	20,921
ค่าเสื่อมราคา - อาคาร	5,000	159 / 127	6,260
- อุปกรณ์สำนักงาน	3,000	159 / 151	3,160
ภาษีเงินได้	11,550	159 / 159	11,550
รวมค่าใช้จ่าย	119,550		127,268
กำไรสุทธิ	26,950		23,962
หัก ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา			1,669
กำไรสุทธิ HC / CD			22,293

บริษัท รามคำแหง จำกัด

คำนวณกำไรขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา

สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2537

		HC	ปรับราคา	HC / CD
รายการที่เป็นตัวเงินสุทธิต้นปี:-				
เงินสด	36,000			
ลูกหนี้	24,000			
เจ้าหนี้	(40,000)	20,000	159 / 147	21,633
บวก รายการที่เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้น				
ขายสินค้า		144,000	159 / 152	150,632
ขายเงินลงทุน		15,000	159 / 159	15,000
ขายหุ้นสามัญ		60,000	159 / 154	61,948
		239,000		249,213
หัก รายการที่เป็นตัวเงินลดลง				
ซื้อสินค้า		85,000	159 / 152	88,914
จ่ายค่าใช้จ่ายดำเนินงาน		20,000	159 / 152	20,921
ภาษีเงินได้		11,550	159 / 159	11,550
จ่ายเงินปันผล		10,000	159 / 151	10,530
ซื้ออุปกรณ์สำนักงาน		60,000	159 / 151	63,179
รายการที่เป็นตัวเงินสุทธิปลายปี:-				54,119
เงินสด	136,000			
ลูกหนี้สุทธิ	33,000			
เจ้าหนี้	(45,000)			
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	(11,550)			
ตั๋วเงินจ่าย	(60,000)	52,450	159 / 159	52,450
ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา				(1,669)

(1) ทุน - หุ้นสามัญ

	HC	ปรับราคา	HC / CD
จำหน่าย 1 ml.33	100,000	159 / 127	125,197
จำหน่าย 30 n.tJ.37	60,000	159 / 154	61,948
จำหน่ายทั้งหมด	160,000		187,145

(2) กำไรสะสมปลายปี

กำไรสะสมต้นปี	45,000		47,180
บวก กำไรสุทธิ	26,950	งบกำไรขาดทุน	22,293
	71,950		69,473
หัก เงินปันผล	10,000	159 / 151	10,530
กำไรสะสมปลายปี	61,950		58,943

(3) กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน

ขายเงินลงทุน	15,000	159 / 159	15,000
ซื้อเงินลงทุน	12,500	1591138	14,402
กำไรจากการจำหน่าย	2,500		598

(4) ต้นทุนขาย

	สินค้าคงเหลือต้นงวด	20,000	159 / 146	21,781
บวก	ซื้อสุทธิ	85,000	159 / 152	88,914
	ต้นทุนสินค้าที่มีเพื่อขาย	105,000		110,695
หัก	สินค้าคงเหลือปลายงวด	25,000	159 / 157	25,318
		80,000		85,377

ขั้นตอนการปรับปรุงงบการเงินด้วยหลักเงินคงที่

ขั้นที่ 1 จำแนกประเภทรายการที่เป็นตัวเงินและรายการที่ไม่ใช่ตัวเงิน

รายการที่ปรากฏในงบดุลจะมีทั้งรายการที่เป็นตัวเงินและรายการที่ไม่เป็นตัวเงิน รายการที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน คือรายได้ ค่าใช้จ่าย กำไรหรือขาดทุนเป็นรายการที่ไม่เป็นตัวเงิน จากโจทย์ รายการที่เป็นตัวเงินคือ

เงินสด
ลูกหนี้
เจ้าหนี้
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย
ตั๋วเงินจ่าย

ขั้นที่ 2 ปรับปรุงรายการที่ไม่เป็นตัวเงินด้วยระดับราคา

2.1 จัดเตรียมงบดุลโดยใช้หลักเงินทุนในอดีต/เงินคงที่(Historical cost/Costant dollar)

ในการจัดทำงบดุลด้วยหลักเงินคงที่เพื่อเป็นการปรับค่าของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น ให้อยู่ในอำนาจซื้อปัจจุบันด้วยการปรับค่าด้วยอัตราส่วนดัชนีราคาทั่วไปในปัจจุบัน วันที่ 31 ธ.ค. 2537 ซึ่งมีดัชนีราคาอยู่ที่ 159 ต่อดัชนีราคาทั่วไปของรายการนั้น ๆ ที่เกิดขึ้นของแต่ละรายการดังนี้:-

1. รายการที่เป็นตัวเงิน เพราะเหตุว่า รายการที่เป็นตัวเงินซึ่งมีทั้งสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินและหนี้สินที่เป็นตัวเงิน เป็นรายการที่มีจำนวนเงินคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามระดับราคา ดังนั้น ราคาทุนในอดีตและราคาทุนในอดีตที่ปรับด้วยระดับราคา (HC / CD) มีจำนวนเงินที่เท่ากันจึงไม่ต้องปรับปรุงรายการที่เป็นตัวเงินทุกรายการ

2. รายการที่ไม่เป็นตัวเงิน เพราะเหตุว่า รายการที่ไม่เป็นตัวเงิน จะเปลี่ยนแปลงไปตามระดับราคา จึงจำเป็นต้องปรับปรุงรายการที่ไม่เป็นตัวเงิน ด้วยการปรับค่าด้วยอัตราส่วนของดัชนีราคาทั่วไปในปัจจุบันวันที่ 31 ธ.ค. 2537 ต่อด้วยดัชนีราคาทั่วไปของการเกิดรายการนั้น ๆ เช่น

ก. ทุน - หุ้นสามัญ ได้ออกจำหน่าย 2 ครั้ง คือ

วันที่ 1 ม.ค. 2533 ณ ดัชนีราคา 127

และ วันที่ 30 ก.ย. 2537 ณ ดัชนีราคา 154

ปัจจุบัน วันที่ 31 ธ.ค. 2537 ณ ดัชนีราคา 159

การปรับปรุงราคาทุนหุ้นสามัญในอดีตด้วยระดับราคาปัจจุบันดังนี้.-

	ราคาทุนในอดีต (HC)	ปรับราคา	ราคาทุนในอดีต/ เงินคงที่ (HC / CD)
ทุนหุ้นสามัญ	100,000	159 / 127	125,197
	60,000	159 / 154	61,948
	160,000		187,145

ข. กำไรสะสม คำนวณจากยอดผลต่างของสินทรัพย์ กับหนี้สิน และทุนหุ้นสามัญ

2.2 จัดทำงบกำไรขาดทุน โดยใช้ราคาทุนในอดีต / เงินคงที่ (HC / CD)

การจัดทำงบกำไรขาดทุนด้วยหลักเงินคงที่เพื่อเป็นการปรับค่ารายได้และค่าใช้จ่ายให้อยู่ในอำนาจซื้อปัจจุบัน ด้วยการปรับค่าด้วยอัตราส่วนของดัชนีราคาทั่วไปในปัจจุบัน วันที่ 31 ธค. 37 ณ ระดับราคา 159 ต่ออัตราส่วนดัชนีราคาทั่วไปของรายการนั้น ๆ ที่เกิดขึ้น ดังนี้:-

ก. **รายได้จากการขายสินค้า** ทำให้สินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินสุทธิเพิ่มขึ้น(ลูกหนี้เพิ่มขึ้น) ตลอดปีอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นดัชนีราคาทั่วไปของการเกิดรายการขายสินค้าขึ้น จึงใช้อัตราถัวเฉลี่ยของปี 37 ณ ระดับราคา 152 ปรับด้วยดัชนีราคา 31 ธ.ค. 37 ณ ระดับราคาเท่ากับ 159/152

ข. **กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน** การลงทุนในหุ้นสามัญด้วยการซื้อหุ้นสามัญของบริษัท สุโขทัย จำกัด เมื่อวันที่ 31 มี.ค. 34 ณ ระดับราคา 138 และได้ขายเงินลงทุนไปครึ่งหนึ่งเมื่อ 30 ธ.ค.37ได้เงิน15,000 บาท ดังนั้น การคำนวณ คำนวณกำไรขาดทุนจึงจำเป็นต้องปรับด้วยระดับราคา ให้อยู่ในระดับเดียวกันเสียก่อนคือ วันที่จำหน่ายเงินลงทุนวันที่ 30 ธ.ค. 37 ณ ระดับราคา 159 ดังนี้.-

	HC	ปรับราคา	HC / CD
ขายเงินลงทุน	15,000	159 / 159	15,000
ซื้อเงินลงทุน (25,000)	12,500	159 / 138	14,402
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	2,500		598

ค. **ต้นทุนขาย** ต้นทุนขายประกอบด้วยสินค้าคงเหลือต้นงวด ซื้อสุทธิ และสินค้าคงเหลือปลายงวด จำเป็นจะต้องวิเคราะห์แต่ละรายการดังนี้ -

1. บันทึกสินค้าด้วยวิธีแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory)

1.1 สินค้าคงเหลือต้นงวด กิจการใช้วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน ในการคำนวณราคาทุน ดังนั้นสินค้าคงเหลือต้นงวด ปี 37 ก็คือ สินค้าคงเหลือปลายงวดปี 36 ซึ่งวิธีเข้าก่อน-ออกก่อน หมายความว่าสินค้าใดที่ซื้อเข้ามาก่อนก็จะขายออกไปก่อน ดังนั้นสินค้าคงเหลือปลายงวด ก็คือ สินค้าที่ซื้อมาครั้งหลัง ๆ นั่นเอง ซึ่งก็คือ ซื้อมาในไตรมาสที่ 4 อย่างสม่ำเสมอ จึงใช้ดัชนีราคาถัวเฉลี่ยของไตรมาสที่ 4 ปี 2536

1.2 ซื้อสินค้าสุทธิ การซื้อสินค้าทำให้สินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินสุทธิลดลง (เจ้าหนี้เพิ่มขึ้นหรือเงินสดลดลง) ตลอดปีอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นดัชนีราคาทั่วไปของการเกิดรายการค้า ซื้อสินค้า จึงใช้อัตราถัวเฉลี่ย ของปี 37 ณ ระดับราคา 152

1.3 สินค้าคงเหลือปลายงวด

ถ้ากิจการใช้วิธีเข้าก่อน-ออกก่อนในการคำนวณราคาทุนดังนั้นสินค้าคงเหลือปลายงวดปี 37 ก็คือสินค้าคงเหลือที่มาครั้งหลังๆ สมมติว่าเป็นการซื้อสินค้าในไตรมาสที่ 4 ของปี 37 อย่างสม่ำเสมอ จึงใช้ดัชนีราคาถัวเฉลี่ยของไตรมาสที่ 4 ปี 37 ณ ระดับราคา 157

ถ้ากิจการคำนวณราคาทุนสินค้าคงเหลือตามวิธีเข้าหลัง - ออกก่อน (LIFO) การคำนวณจะเป็นดังนี้.-

1. สินค้าคงเหลือต้นงวด วิธีเข้าหลัง - ออกก่อน หมายความว่า สินค้าใดที่ซื้อมาครั้งหลังจะนำออกขายก่อน สินค้าคงเหลือจึงเป็นสินค้าที่ซื้อมาแต่ครั้งก่อน ๆ โดยสมมติว่า สินค้าคงเหลือต้นงวด เป็นสินค้าของการซื้อเมื่อไตรมาสที่ 2 ปี 36 ณ ระดับราคาถัวเฉลี่ย ไตรมาสที่ 2 ของปี 36 เท่ากับ 145

2. ซื้อสินค้าสุทธิ การซื้อสินค้าเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอตลอดปี ใช้ดัชนีราคาถัวเฉลี่ยของปี 37 ณ ระดับราคา 152

3. สินค้าคงเหลือปลายงวด จำนวน 25,000 บาท ประกอบด้วยสินค้าที่ซื้อเมื่อไตรมาสที่ 2ปี 36 ดัชนีราคาถัวเฉลี่ยไตรมาสที่ 2 ปี 36 เท่ากับ 145 จำนวน 20,000 บาท และสินค้าที่ซื้อมาเพื่อไตรมาสที่ 1 ปี 37 ดัชนีราคาถัวเฉลี่ยไตรมาสที่ 1 ปี 37 เท่ากับ 148 จำนวน 5,000 บาท

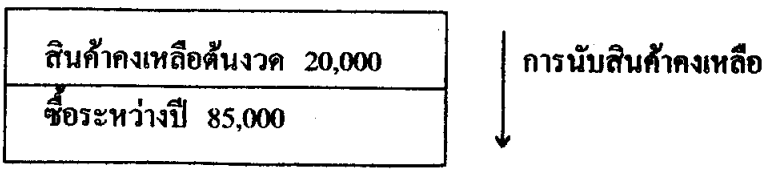

ถ้ากิจการคำนวณราคาทุนตามวิธีถัวเฉลี่ย สามารถคำนวณได้ดังนี้:-

1. สินค้าคงเหลือต้นงวด จะเป็นสินค้าคงเหลือปลายงวดปี 36 จำนวน 20,000 บาท ซึ่งเกิดจากการซื้ออย่างสม่ำเสมอของปี 36 ดังนั้นดัชนีราคาถัวเฉลี่ยของปี 36 เท่ากับ 145 ก็คือดัชนีราคาของสินค้าคงเหลือต้นงวดด้วย
2. ซื้อสินค้าสุทธิ การซื้อสินค้าเกิดขึ้นสม่ำเสมอตลอดปี ใช้ดัชนีราคาถัวเฉลี่ยของปี 37 ณ ระดับราคา 152
3. สินค้าคงเหลือปลายงวดเกิดจากการซื้ออย่างสม่ำเสมอตลอดปี 37 ใช้ดัชนีราคาถัวเฉลี่ยของปี 37 ณ ระดับราคา 152

	HC	ปรับ	HC / CD
ต้นทุนขาย:-			
สินค้าคงเหลือต้นงวด	20,000	159 / 145	21,931
บวก ซื้อสุทธิ	85,000	159 / 152	88,914
ต้นทุนสินค้าที่มีเพื่อขาย	105,000		110,845
หัก สินค้าคงเหลือปลายปี	25,000	159 / 152	26,151
ต้นทุนขาย	80,000		84,694

2. บันทึกสินค้าด้วยวิธีแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory)

2.1 คำนวณราคาทุนแบบเข้าก่อน - ออกก่อน (Fifo)

1. สินค้าคงเหลือต้นงวด คือ สินค้าคงเหลือปลายงวดปี 36 สมมติว่าเกิดจากการซื้ออย่างสม่ำเสมอตลอดไตรมาสที่ 4 ดัชนีราคาถัวเฉลี่ยไตรมาสที่ 4ของปี 36 เท่ากับ 146

2. ซื้อสินค้าเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอตลอดปีทุกไตรมาสใช้ดัชนีราคาถัวเฉลี่ย

ไตรมาส 1 = 148

ไตรมาส 2 = 150

ไตรมาส 3 = 153

ไตรมาส 4 = 157

3. สินค้าคงเหลือปลายงวด จะเป็นสินค้าที่ซื้อมาครั้งหลัง ๆ รวมกันได้ 25,000 บาท เป็นการซื้อจากไตรมาสที่ 3 10,000 บาท จากไตรมาสที่ 4 15,000 บาทเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ใช้ดัชนีราคาถัวเฉลี่ยไตรมาส 3 และไตรมาส 4 เท่ากับ 153 , 157

4. หรือจะคำนวณอีกวิธีหนึ่ง โดยพิจารณาจากบัญชีต้นทุนขายดังนี้:-

เป็นการขายสินค้า

ปี 36 ไตรมาส 4 จำนวน 20,000 บาท ระดับราคาถัวเฉลี่ย 146

ปี 37 ไตรมาส 1 จำนวน 30,000 บาท ระดับราคาถัวเฉลี่ย 148

ไตรมาส 2 จำนวน 26,000 บาท ระดับราคาถัวเฉลี่ย 150

ไตรมาส 3 จำนวน 4,000 บาท ระดับราคาถัวเฉลี่ย 153

แสดงรายละเอียดในบัญชีสินค้าได้ดังนี้:-

พ.ศ. 2537		รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วันที่				
ม.ค.	1	ยอดคงเหลือยกมา			20,000
	15	ซื้อสินค้า	8,000		20,000
					8,000
	20	ขายสินค้า		9,000	11,000
					8,000

พ.ศ. 2537		รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วันที่				
ก.พ.	12	ขายสินค้า		5,000	6,000
					8,000
	25	ซื้อสินค้า	12,000		6,000
					8,000
					12,000
มี.ค	5	ขายสินค้า		4,000	2,000
					8,000
					12,000
มี.ค	10	ซื้อสินค้า	10,000		2,000
					8,000
					12,000
					10,000
	28	ขายสินค้า		6,000	4,000
					12,000
					10,000
เม.ย	9	ขายสินค้า		5,000	11,000
					10,000
	18	ขายสินค้า		5,000	6,000
					10,000
	20	ซื้อสินค้า	15,000		6,000
					10,000
					15,000
พ.ค.	10	ซื้อสินค้า	5,000		6,000
					10,000
					15,000
					5,000

พ.ศ. 2537		รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วันที่				
	20	ขายสินค้า		7,000	9,000
					15,000
					5,000
มิ.ย.	6	ขายสินค้า		3,000	6,000
					15,000
					5,000
	18	ซื้อสินค้า	6,000		6,000
					15,000
					5,000
					6,000
ก.ค.	10	ขายสินค้า		8,000	13,000
					5,000
					6,000
	27	ซื้อสินค้า	4,000		13,000
					5,000
					6,000
					4,000
ส.ค.	11	ขายสินค้า		5,000	8,000
					5,000
					6,000
					4,000
	20	ซื้อสินค้า	4,500		8,000
					5,000
					6,000
					4,000
					4,500

พ.ศ. 2537		รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วันที่				
ก.ย.	10	ขายสินค้า		7,000	1,000
					5,000
					6,000
					4,000
					4,500
	15	ซื้อสินค้า	5,500		1,000
					5,000
					6,000
					4,000
					4,500
					5,500
ต.ค.	8	ขายสินค้า		6,000	6,000
					4,000
					4,500
					5,500
	18	ซื้อสินค้า	5,000		6,000
					4,000
					4,500
					5,500
					5,000
พ.ย.	3	ขายสินค้า		5,000	1,000
					4,000
					4,500
					5,500
					5,000

พ.ศ. 2537		รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วันที่				
	17	ซื้อสินค้า	5,600		1,000
					4,000
					4,500
					5,500
					5,000
					5,600
ธ.ค.	13	ขายสินค้า		5,000	4,500
					5,500
					5,000
					5,600
	27	ซื้อสินค้า	4,400		4,500
					5,500
					5,000
					5,600
					4,400

ต้นทุนขาย:-

สินค้าคงเหลือต้นงวด	20,000	159 /146	21,781
บวก ซื้อสุทธิ:-			
ไตรมาส 1	30,000	159 / 148	32,230
ไตรมาส 2	26,000	159 / 150	27,560
ไตรมาส 3	14,000	159 / 153	14,549
ไตรมาส 4	15,000	159 / 157	15,191
	85,000		89,530

ต้นทุนสินค้าที่มีเพื่อขาย	105,000		111,311
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด	10,000	159 / 153	10,392
	15,000	159 / 157	15,191
	25,000		25,583
ต้นทุนขาย	80,000		85,728

หรือคำนวณอีกวิธีหนึ่ง

ต้นทุนขาย:-

สินค้าปี 36	20,000	159 / 146	21,781
สินค้าปี 37			
ไตรมาส 1	30,000	159 / 148	32,230
ไตรมาส 2	26,000	159 / 150	27,560
ไตรมาส 3	4,000	159 / 153	4,157
ต้นทุนขาย			85,728

2.2 คำนวณราคาทุนแบบเข้าหลัง - ออกก่อน (LIFO)

แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าได้ดังนี้:-

พ.ศ.	2537	รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วันที่				
ม.ค.	1	ยอดคงเหลือยกมา			20,000
	15	ซื้อสินค้า	8,000		20,000
					8,000
ก.พ	20	ขายสินค้า		9,000	19,000
	12	ขายสินค้า		5,000	14,000
	25	ซื้อสินค้า	12,000		14,000
					12,000

พ.ศ. 2537		รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วันที่				
มี.ค.	5	ขายสินค้า		4,000	14,000 8,000
	10	ซื้อสินค้า	10,000		14,000 8,000 10,000
	28	ขายสินค้า		6,000	14,000 8,000 4,000
เม.ย.	9	ขายสินค้า		5,000	14,000 7,000
	18	ขายสินค้า		5,000	14,000 2,000
	20	ซื้อสินค้า	15,000		14,000 2,000 15,000
พ.ค.	10	ซื้อสินค้า	5,000		14,000 2,000 15,000 5,000
พ.ค.	20	ขายสินค้า		7,000	14,000 2,000 13,000
มิ.ย.	6	ขายสินค้า		3,000	14,000 2,000 10,000

พ.ศ. 2537		รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วันที่				
มิ.ย.	18	ซื้อสินค้า	6,000		14,000 2,000 10,000 6,000
ก.ค.	10	ขายสินค้า		8,000	14,000 2,000 8,000
	27	ซื้อสินค้า	4,000		14,000 2,000 8,000 4,000
ส.ค.	11	ขายสินค้า		5,000	14,000 2,000 7,000
	20	ซื้อสินค้า	4,500		14,000 2,000 7,000 4,500
ก.ย.	10	ขายสินค้า		7,500	14,000 2,000 4,000
ต.ค	18	ซื้อสินค้า	5,000		14,000 2,000 4,000 5,000